

[P. Mortensen.]

tutioner og private, altsaa de 20 Mill. Kr. Det foreslaas jo i § 3, at Laanekassen kan medvirke til Rentefrihed ogsaa for denne Del af Landbrugernes Pantegæld, naar vedkommende Pengeinstitut yder samme Lempelser som Staten, og jeg vil da haabe, at denne Ordning maa faa den Betydning, der er tilsigtet, nemlig at de paagældende Pengeinstitutter her optræder Side om Side med Staten til Gavn for Landsdelens haardt ramte Erhverv.

Det er jo rigtigt, som den højtærede Finansminister udtalte ved Lovforslagets Fremsettelse, at det væsentligt tager Sigte paa Landbrugserhvervet. Der foreslaas ganske vist en Rentenedsættelse for Laanekassens Udlaan fra 4½ pCt. til 4 pCt., og da Haandværket har faaet nogle Laan gennem Laanekassen, vil det altsaa betyde en mindre Lettelse ogsaa for dette. Men jeg tror nu alligevel, at Haandværkerne i Sønderjylland bør have mere Hjælp end den, der kan ydes dem gennem dette Lovforslag. Det følger jo nogenlunde af sig selv, at de kendte store Vanskeligheder, som Landbrugserhvervet har været ude for, har forplantet sig til andre Erhverv — og da i Særdeleshed til Haandværkerstanden. Jeg er derfor glad for, at Finansministeren ved Fremsettelsen udtalte, at der skal iværksættes en Undersøgelse af, om der yderligere kan foretages Rentelettelser for Laan, der er ydet til Haandværkerne. I denne Forbindelse vil jeg gerne henstille til den høje Regering, at der ogsaa foretages en Undersøgelse af, hvor store Beløb Haandværkerstanden har tabt ved de Akkorder, der er gennemført i Sønderjylland, og at der muligvis søges gennemført Foranstaltninger, der kan mindske dette Tab for Haandværkerne. Ganske vist maa jeg indrømme, at den største Hjælp for Haandværkerne dernede vilde være Igangsættelse af Arbejder, og derfor vil de Udtalelser, som den højtærede Finansminister fremsatte vedrørende de store Byggearbejder, der tænkes igangsat i Sønderjylland, sikkert glæde Haandværkerne i denne Landsdel. Bygningen af en Kaserne i Tønder og de store Ombygningarbejder ved Statshospitalet i Sønderborg vil give Beskæftigelse til mange Arbejdere, og den Hjælp, der herigennem ydes disse, vil sikkert være meget mere værd end de Rentelettelser og andre Foranstaltninger, der ellers kan være Tale om. Jeg skal saa blot udtale Haabet om, at disse Byggearbejder i saa stor Udstrækning som muligt maa tilfalde de sønderjyske Haandværkere.

Jeg har til Slut en Henstilling til det

høje Ministerium, og den gaar ud paa, at der i Betragtning af den store Arbejdsløshed, der findes i Sønderjylland — hvad den højtærede Finansminister jo ogsaa var inde paa i sin Fremsettelsestale —, maa komme flere offentlige Arbejder i Gang, i Særdeleshed Vejarbejder, saaledes at Arbejderne i Sønderjylland, der sandelig ikke har misundelsesværdige Kaar, og som bærer deres rigelige Del af de økonomiske Vanskeligheder, ogsaa kan faa lidt lysere Tider.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Krag: I den Skrivelse, som jeg under 7. December f. A. paa mit Partis Vegne tilstillede den højtærede Statsminister, fremhævedes Nødvendigheden af, at særlige Foranstaltninger til Hjælp for det sønderjyske Erhvervsliv — og først og fremmest for det nødstedte Landbrug — blev truffet. Vi har jo ventet ret længe paa Forslag, som tilsigtede dette, og det er da naturligt for mig at udtale min Tilfredshed med, at saadanne Forslag endelig er fremkommet, om end de ikke kan siges at være tilfredsstillende og vel heller ikke vil virke tilfredsstillende i den Landsdel, man tilsigter at hjælpe.

I det væsentlige kan jeg tiltræde den Redegørelse, som i Bemærkningerne er fremført til Forklaring af og Begrundelse for, at Særforanstaltninger træffes. Jeg er ikke i Tvivl om, at Foranstaltninger af den Karakter, som her foreslaas, vil virke stimulerende paa Kravene om Særstøtte fra Tusinder ogsaa i Landet Nord for Kongeaaen, og det kan jo heller ikke betvivles, at saaledes som Forholdene har formet sig gennem Aar og med den Politik, som er blevet ført af den høje Regering gennem disse vanskelige Kriseaar, er der Tusinder og atter Tusinder Nord for Kongeaaen, som i Virkeligheden er lige saa vanskeligt stillede som et betydeligt Tal Syd for Kongeaaen blandt dem, der nu er Tale om at hjælpe. Jeg ser derfor ogsaa paa de Foranstaltninger, der her stilles Forslag om — hvordan de nu endeligt vil være udformede, naar de forlader Rigsdagen — saaledes, at det er Foranstaltninger, som skal hjælpe til at give det nødstedte Erhverv det fornødne Pusterum, indtil der bliver Tale om, forhaabentlig paa Grundlag af det Resultat, som det nedsatte Udvalg til Undersøgelser af Landbrugets Gældsforhold naar til, at naa frem til en dyberegaende Sanering af Landbrugets Gældsforhold.

Men jeg maa i denne Sammenhæng